

UMBOÐSMAÐUR ALÞINGIS

Þórshamri, Templarasundi 5, 101 Reykjavík
Sími: 510 6700 • Grænt nr: 800 6450 • Mynds: 510 6701
Heimasíða: www.umboðsmaður.is

Mál nr. F94/2020

Reykjavík, 9. júní 2020

Reykjavíkurborg
Skóla- og frístundasvið
Borgartúni 12-14
105 Reykjavík

Umboðsmaður hafði fyrr á þessu ári til meðferðar kvörtun frá nemanda í grunnskóla á höfuðborgarsvæðinu þar sem kvartað var yfir viðbrögðum skólans við einelti í hans garð. Í kvörtuninni var því m.a. lýst að í stað þess að virkja eineltisáætlun skólans hafi nemandinn verið settur í sérúrræði með öðrum nemendum sem töldust þurfa slíkt úrræði af ólíkum ástæðum. Það hafi þannig falið í sér aðskilnað frá fyrrum samnemendum hans. Nemandinn lýsti því í samskiptum við umboðsmann að í umræddu úrræði hafi það m.a. komið upp að hann hafi verið lokaður inni í litlu, gluggalausum herbergi, þar sem hvorki hafi verið stóll né skrifborð heldur aðeins púðar á gólfi, í heila kennslustund. Málið þróaðist á þann veg að aðstæður nemandans í skólanum breyttust til hins betra og í samráði við viðkomandi ákvað umboðsmaður að ljúka athugun sinni án þess að aðhafast frekar gagnvart skólanum. Hann staldraði hins vegar við það atriði í kvörtuninni að nemandinn hafi verið lokaður inni í litlu, gluggalausum herbergi.

Þá vakti athygli umboðsmanns umfjöllun í Morgunblaðinu 27. október sl. um málefni stúlku í grunnskóla á höfuðborgarsvæðinu. Þar kom m.a. fram að stúlkunni einni hafi verið kennt í gluggalausri kompu inn af læstri geymslu í kjallara skólans. Í umfjölluninni kom fram að stúlkann væri á einhverfurófi og hefði liðið illa í skólanum.

Þótt gripið hafi verið til þessara úrræða af ólíkum ástæðum í ofangreindum tilvikum er ljóst að brugðist var við aðstæðum með svipuðum hætti, þ.e. að viðkomandi nemendur voru færðir frá samnemendum sínum og að því er virðist í svipað umhverfi, þ.e. í lítill, gluggalaus herbergi, þar sem í öðru tilvikinu dvaldi nemandinn þar heila kennslustund, án þess að hafa aðstöðu til að sinna námi, en í hinu tilvikinu átti kennsla viðkomandi alfarið að fara fram í þessu rými.

Umboðsmaður hefur, á grundvelli upplýsinga um þá framkvæmd innan ákveðinna grunnskóla sem lýst er hér að framan, ákveðið að afla frekari upplýsinga með það fyrir augum hvort ástæða sé til að hann taki þau atriði sem hér er spurt um til athugunar að eigin frumkvæði á grundvelli heimildar hans í 5. gr. laga nr. 85/1997, um umboðsmann Alþingis. Í þessu augnamiði hefur umboðsmaður ákveðið að rita nánar tilteknum skólaskrifstofum með ósk um upplýsingar. Rétt er að taka fram að berist umboðsmanni upplýsingar sem gefa tilefni til kann hann

að ákveða að nota heimild sína í 3. mgr. 7. gr. laga nr. 85/1997 til að fara í vettvangsheimsóknir í tiltekna skóla næstkomandi haust.

Með vísan til framangreinds er þess óskað, sbr. 7. gr. laga nr. 85/1997, um umboðsmann Alþingis, að skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar upplýsi umboðsmann um eftirfarandi:

1. Hvort skóla- og frístundasviðinu hafi á síðastliðnum fimm árum borist ábendingar eða kvartanir vegna aðstæðna sambærilegum þeim sem hér er fjallað um, þ.e. að nemandi í grunnskóla hafi verið færður frá samnemendum sínum í einhvers konar kompu eða lítið herbergi. Óskað er eftir þessum upplýsingum óháð því af hvaða ástæðum gripið hafi verið til þessa úrræðis, hvort nemandinn hafi dvalið þar í stutta stund eða til lengri tíma, jafnvel að staðaldri, hvort hann hafi dvalið þar einsamall eða með kennara eða öðrum starfsmanni skólans og hvort úrræðinu hafi verið beitt í tilefni af atvikum sem vörðuðu nemandann sjálfan eða vegna athafna annarra nemenda sem beinst hafi að honum.

Sé svo er þess óskað að umboðsmaður verði upplýstur um fjölda slíkra tilvika, viðbrögð skóla- og frístundasviðs við þeim ábendingum/kvörtunum og honum afhend afrit af öllum gögnum þeirra mála.

2. Hvort skóla- og frístundasviðið hafi á þessu fimm ára tímabili orðið vart við þá framkvæmd sem um ræðir við almennt eftirlit þess með málefnum grunnskóla í sveitarfélaginu, s.s. ytra mat, eða vegna starfa skólanefndar sveitarfélagsins á grundvelli 2. mgr. 6. gr. laga nr. 91/2008, um grunnskóla.

Sé svo er óskað eftir nánari upplýsingum og gögnum um þau tilvik og hvort þau hafi orðið sviðinu tilefni til einhverra viðbragða og þá hverra.

Rétt er að fram komi að með framangreindum spurningum leitast umboðsmaður við að draga fram almenna lýsingu á þeim tilvikum sem hér eru til umfjöllunar án þess að til standi að tilfæra nöfn einstakra skóla í úrlausn sinni komi til frekari meðferðar málsins af hans hálfu.

Þess er óskað að svör skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar við framangreindum spurningum berist umboðsmanni ekki síðar en 15. júlí nk.

Virðingarfyllst,
f.h. umboðsmanns Alþingis

Vilhelmina Ósk Ólafsdóttir

Vilhelmina Ósk Ólafsdóttir
forstöðumaður frumkvæðisathugana